

[Poul Møller.]

fra det mål, vi havde tidligere, og som vi arbejdede med op til 1958, at fællesmarkedet skulle indgå i et europæisk frihandelsområde. Hvis vi vil se det hele realistisk i øjnene, må vi erkende, at der ikke i fællesmarkedet er nogen trang til at blive medlem af et engelsk eller et andet europæisk frihandelsområde. Vilkårene for en løsning af markedsproblemerne for EFTA-landene er tilslutning til fællesmarkedet. Og desto før vi alle — også England — indstiller os på dette, desto før kan vi komme ind i realistiske forhandlinger fra EFTA-landenes side om at blive medlemmer af fællesmarkedet.

Men kan man da tænke sig andre foranstaltninger i overgangsperioden? Kan vi tænke os, at vi kan begynde fra den anden ende, altså ikke drøfte vore toldgrænser og ikke drøfte importrestriktionerne imellem os, men f. eks. drøfte, om vi kan skabe et fælles europæisk kapitalmarked, et fælles europæisk arbejdsmarked, prøve at se, om ikke der er ideer i Romtraktaten, som vi kan tiltræde, som vi kan gå ind for alle Europas folk, og så vente en løsning — den løsning, der må komme, når de politiske forhold er afklaret og England har lært at indse, at det er medlemskabet, der er det afgørende, og ikke alle mulige fiktioner og illusioner om andre ordninger? Jeg vil gerne rette det spørgsmål til den højtærede statsminister — idet jeg går ud fra, at statsministeren svarer i udenrigsministerens sted ved denne forhandling — kan man tænke sig denne tanke?

Hvor skal der forhandles? Er Bruxelleskommissionen eller ministerrådet i Bruxelles det forum, der er det rigtige forhandlingssted? Det ærede medlem hr. Per Federspiel har peget på, at vi jo har oprettet Europarådet. Det er, som om man går over åen for at hente vand, når man siger: hvor skal vi forhandle de europæiske problemer? Vi er endda nogle parlamentarikere fra det høje folketing, der 4 gange om året må tage til Strasbourg for at opdage, at vi

sidder i et venteværelse, og at der ikke foregår andet, end at der tales, som der altid gør, når parlamentarikere er sammen; men ellers sker der ingenting, for ministrene bryder sig nu engang ikke om Europarådet, jeg ved ikke hvorfor; ministerrådet er gerne sammensat ikke af ministre, men af embedsmænd, som møder med meget begrænsede fuldmagter. Jeg synes imidlertid, at en række europæiske problemer måtte kunne forhandles i Europarådet, som er det neutrale forum, hvor alle medlemmer både af EEC og af EFTA er samlet.

Jeg har nævnt her, at vi kunne tænke os den tanke at begynde med et europæisk kapital- og arbejdsmarked. Det er for mig helt klart, at det i høj grad ville medvirke til også at svække det inflationspres, vi oplever i Danmark. Det er jo det karakteristiske ved inflationspresset i disse år, at det er mindst dér, hvor de største markedsdannelse er; det er mindst i USA, og det er mindre i EEC, end det er i EFTA-landene. At det så er højest i Danmark, er en helt anden side af sagen, som jeg nærmere skal komme ind på. Men altså, den store markedsdannelse har en større mulighed for at skabe en virkelig inflationsbekæmpelse, for de forbundne kars lov spiller her en rolle. Opstår der et inflationspres i et af landene, kommer der dér en sådan tilgang af arbejdskraft og kapital, at dette inflationspres udjævnes og bringes i forhold til de øvrige lande inden for dette fælles markedsområde. Jeg tror derfor, at ét kapital- og arbejdsmarked inden for Europa ville være et værdifuldt tilskud til lettelse af EFTA-landenes inflationskvaler.

Man har jo gjort forsøg på at indføre kapital; også fra dansk side har vi i de senere år importeret en overordentlig stor udenlandsk kapital. Men denne hjælper os ikke til at løse det økonomiske hovedproblem, vi har, nemlig inflationsproblemet, fordi den udenlandske kapital uden tilgang af arbejdskraft kun medfører, at man efter spørger endnu mere arbejdskraft, som ikke er til stede. Derfor må der være en fælles